

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์	การใช้ตรรกะในวิธีสอนของ พระโพธิญาณเถระ(ชา สุภทฺโท)
ชื่อผู้เขียน	นายบรรจง โสคาดี
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต	สาขาวิชาปรัชญา
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์	อาจารย์ คร.สมหวัง แก้วสุฟอง ประธานกรรมการ อาจารย์ คร.ประมวณ เพ็งจันทร์ กรรมการ อาจารย์ คร.พิสิฏฐ์ โคตรสุโพธิ์ กรรมการ
	บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์เรื่อง “การใช้ตรรกะในวิธีสอนของพระโพธิญาณเถระ(ชา สุภทฺโท)” มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาว่าพระโพธิญาณเถระใช้ตรรกะอย่างไรในวิธีสอนธรรม รูปแบบวิธีสอนของท่านที่นำมาศึกษาวิเคราะห์ ได้แก่ วิธีสอนแบบเทศนาหรือบรรยาย วิธีสอนแบบสนทนาหรือตอบปัญหา วิธีสอนแบบให้ฝึกปฏิบัติหรือทำเป็นแบบอย่าง

ผลการวิจัยพบว่า พระพุทธศาสนามีความสัมพันธ์กับสังคมไทยทุกระดับ ซึ่งมีการปรับเปลี่ยนไปตามเงื่อนไขต่างๆ พระโพธิญาณเถระเป็นผู้ที่พัฒนาตนเองตามหลักพระพุทธศาสนาจนเกิดความมั่นใจในสิ่งที่ค้นพบจึงนำหลักการนั้นมาสั่งสอนให้เกิดคุณค่าต่อชีวิตและสังคมในวงกว้าง

วิธีการสั่งสอนคนให้เข้าถึงหลักพุทธธรรม พระโพธิญาณเถระใช้ตรรกะ 3 อย่างได้แก่ ตรรกะอุปนัย ตรรกะนิรนัย และตรรกะพุทธ ซึ่งทั้งตรรกะอุปนัยและตรรกะนิรนัยเป็นวิธีการชักจูงคนเข้าใจหลักธรรมด้วยเหตุผล ส่วนตรรกะพุทธเป็นกระบวนการทางตรรกะที่อยู่เกินขอบเขตของเหตุผล เป็นวิธีที่นำคนเข้าถึงหลักความจริงสูงสุดในพระพุทธศาสนาตามกระบวนการพัฒนาปัญญา

การเลือกใช้ตรรกะที่เหมาะสมกับวิธีสอนและสัมพันธ์กับจุดมุ่งหมายแห่งการสอน คือ วิธีสอนแบบเทศนาหรือบรรยายท่านใช้เหตุผลตามรูปแบบตรรกะนิรนัยเป็นส่วนมาก วิธีสอนแบบสนทนาหรือตอบปัญหาท่านมักใช้เหตุผลตามรูปแบบอุปนัย ทั้งสองวิธีมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ศิษย์นำไปใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันและเกิดคุณค่าเชิงเหตุผลอย่างลุ่มลึก ส่วนวิธีสอนแบบให้ฝึกปฏิบัติและทำเป็นแบบอย่างท่านใช้ตรรกะพุทธซึ่งเป็นวิธีการที่อยู่เหนือกระบวนการแห่งเหตุผล

เป็นกระบวนการการพัฒนาความรู้ของมนุษย์ในทางพระพุทธศาสนาโดยเฉพาะ เพื่อให้เกิดปัญญา
ที่ละเอียดลึกซึ้งบรรลุถึงสภาวะความจริงสูงสุด

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

Thesis Title	The Use of Logic in the Teaching Method of Phra Bodhinanathera (Cha Subhaddo)		
Author	Mr. Banchong Sodadee		
M.A.	Philosophy		
Examining Committee	Lect. Dr. Somwang Kaewsufong	Chairman	
	Lect. Dr. Pramuan Pengchan	Member	
	Lect. Dr. Phisit Kotsupho	Member	

ABSTRACT

The thesis entitled 'The used of Logic in the teaching Method of Phra Bhodhinanathera (Cha Subhaddo)' is aimed at study of how the Logic was used in Dhamma Teaching Method of Phra Bhodhinanathera. Three forms of his teaching method are to be studied analytically here, they are form of preaching or lecture, form of discussion or question an aswer form of pratice. The result of study is that Buddhism was followed by almost of Thais. Thai Buddhism, however, has changed sometime depend on the then-conditions. Phra Bhodhinanathera is the monk who has studied and practised the teachings of Buddha. Having confided in the ruselt of what he found, he come to teach, resulting in great bonenefit to society at large.

In order to have the people comrehended the Dhamma, three kinds of logic are to be used, i.e., deductive logic inductive logic and Buddhist logic. Both of deductive and inductive logic are used to let the people having comrehended, the Dhamma by reasoning. Buddhist logic, howerer, is beyond the sphere of reasoning. By this kind of logic, onc can get into the truth through the way of realization with wisdom.

The relationship between logic and the teaching methods is as follolwing, In the form of preaching or lecture deductive logic is most used. In the form of discussion or question and anawer, he prefer inductive logic. Both method are to encourage the people to cultivate the moral living and to have a systematic thought. By the way of practice form and of using Buddhist

logic, which is beyond all kinds of reasoning, he aims at upgrading one's mind into the highest goal, i.e. to realize the supreme truth.

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University